

Ja ha passat quasi sencer, enmig de la indiferència general, enmig de grotesques picabaralles, l'any que els valencians hauríem d'haver dedicat a la festa i a la reflexió sobre el nostre origen i el nostre futur. Feliçment, per una vegada, els errors i les bestieses han servit d'alguna cosa: han servit per a corregir la impossible manera com s'havia encetat la commemoració, han servit per a recapacitar sobre la transcendència d'allò que calia commemorar, i per a decidir fer, a partir d'aquest 9 d'Octubre, allò que calia haver fet abans. Encara som a temps, doncs, encara no és massa tard.

Llàstima només, a part del temps perdut, que la ciutat de València, i el seu ajuntament, haja renunciat al protagonisme que li corresponia i que tenia obligació d'assumir. No pel fet que la Generalitat valenciana haja pres la direcció i la iniciativa de les commemoracions: això havia de ser així, perquè la festa i la reflexió ha d'abastar tot el País Valencià, perquè els 750 anys no són només de la conquesta de València, sinó del naixement d'una entitat històrica col·lectiva, del naixement del poble valencià. El que cal lamentar és que la Generalitat haja pogut assumir aquesta direcció gràcies a una correlació de forces polítiques, i que l'Ajuntament de València hi haja fracassat per culpa d'una correlació diferent. És penós que allà on la dreta (tota la dreta per igual: CDS, AP i UV) està en posició de destruir i de bloquejar qualsevol iniciativa, ho faça per sistema i sense que li importe el país, la història o la raó: ara mateix, el *Te Deum* a la Catedral de València haurà de fer-se sense la presència del Penó de la Conquesta, l'ensenya més antiga i més gloriosa de la nostra nació, regne i ciutat..., però a ells això no els importa: no porta blau, i per tant cal ignorar-la. És només un detall, és un símptoma, és una mostra de profunda irracionalitat.

Però a pesar de tot això, a pesar dels entrebancs o del boicot directe d'una part —sempre la mateixa— de les forces polítiques valencianes, l'any que ara comença, de 9 d'octubre del 88 a 9 d'octubre del 89, pot ser un any transcendental. No per les festes que celebrarem amb major o menor pompa (i de festa se n'ha de fer, molta i amb molta pompa i ressò), no pels actes institucionals, *Tedèums* i recepcions. No per això, encara que tot això és necessa-

ri. Aquest any de commemoracions que ara comença pot ser, i ha de ser, decisiu en el procés de presa de consciència dels valencians. Recordar activament el nostre origen i el nostre naixement, ja que és tan clar i precís en el temps, prendre consciència de la pròpia identitat històrica, saber aquest país d'on ve i com s'ha fet, saber què ha arribat a ser i per què, aquest és el repte. Dos-cents cinquanta anys després del naixement simbòlic de Catalunya, que ara commemora el seu mil·lenari, va nàixer el regne i país dels valencians: al voltant, i amb el nom, d'una ciutat es va definir un territori, i els ciutadans d'aquest territori nou esdevindran el poble valencià. Vinguts del nord, portadors d'una llengua, una cultura i unes institucions europees,

que seran la llengua, institucions i cultura que els valencians tenim com a *nostres*. Ara que formalment *tornem* a Europa, no sobrarà recordar que som europeus de naixement. Europeus i no cap altra cosa.

Algú va dir aquella gran veritat que «*qui perd els orígens perd la identitat*», i ara ens trobem davant d'una ocasió única per recobrar la consciència d'una cosa i de l'altra. De recobrar —a força de festes, actes públics, conferències, vídeos i programes de TV (¿servirà per a això la TVV?), congressos i col·loquis, cartells i pamflets, tot allò que puga servir per fer circular les idees de cap a cap del país, fins a l'últim barri urbà, fins a l'últim poblet de muntanya— una consciència que han desintegrat moltes generacions de manipulació deformadora. No serà poca

cosa, ni empresa fàcil, recuperar el sentit real de la pròpia història. I no és cap banalitat ni cap projecte purament simbòlic i buit de contingut per al futur.

Tan important com això, i tan difícil, seria que la ciutat de València, el cap del regne, la que va donar nom i sentit al nou país que naixia el 1238, sabera recobrar també el sentit perdut de la seua missió integradora. El País Valencià sencer necessita més que mai la seua capital, necessita que a València vagen a confluïr totes les iniciatives de recuperació nacional de les últimes dècades, necessites sentir-se i saber-se *encapçalat*, no *decapitat*. I una ocasió com aquesta, de reconciliació amb la història, i amb la identitat pròpia, de retrobament entre el país i la seua capital, no es tornarà a donar potser en generacions. Deixar-la perdre seria un pur suïcidi. □

750 ANIVERSARI
ANNE-

750 anys, per fi